

Thrombocyta-eredetű és keringő mikroRNS-ek vizsgálata fokozott vérlemezke aktivációval járó metabolikus kórképekben

Fejes Zsolt¹, Póliska Szilárd², Czimmerer Zsolt², Penyige András³, Bekéné Debreceni Ildikó¹, Káplár Miklós⁴, Kappelmayer János¹, Nagy Béla Jr¹

Debreceni Egyetem, ÁOK, ¹Laboratóriumi Medicina Intézet, ²Biokémiai és Molekuláris Biológiai Intézet, ³Humángenetikai Intézet, ⁴Belgyógyászati Intézet

Bevezetés: A mikroRNS-ek (miRNS/miR) fontos szerepet töltenek be számos betegségben különböző gének működésének szabályozásán keresztül. A vérlemezkék fokozott aktivációja egy ismert jelenség 2-es típusú diabetes mellitusban (DM2) és obezitásban, ami atherosclerosishoz és akár trombotikus szövődményekhez is vezethet.

Célkitűzés: Vizsgálatunkban arra szeretnénk választ kapni, hogy a thrombocyta funkcióval összefüggésbe hozható miRNS-ek expressziója hogyan változik DM2-ben és obezitásban, korban és nemben illesztett kontroll csoporthoz képest.

Anyagok és módszerek: Jelen tanulmányban 26 DM2, 19 obez és 23 egészséges kontroll személy fehérvérsejt depletált vérlemezke, valamint plazma mintáiban analizáltunk 6 különböző sejthez kötött és keringő miRNS-t. A leukocyták eltávolításához CD45 ellenes antitesttel bevont mágneses gyöngyöket (Invitrogen) használtunk, a miRNS expressziókat UPL-alapú RT-qPCR módszerrel (Roche) határoztuk meg. Az eredmények normalizálására az RNU43 referenciagén kópiaszámát használtuk. A thrombocyta aktivációs markereket (P-selectin, CD40L, mikropartikula szám), és a felszíni GPIIb és GPIX pozitivitást áramlási citometriával vizsgáltuk. A plazmák von Willebrand faktor antigén (vWFAg) koncentrációit immunturbidimetriával, míg a szolubilis VCAM-1-et ELISA módszerrel mértük.

Eredmények: A thrombocyta eredetű miRNS-ek expressziója szignifikánsan csökkent DM2-ben a kontrollokhöz viszonyítva ($p < 0.031$), azonban a miR-223, miR-26b, miR-10a és miR-24 szintje jelentősen magasabb volt ($p < 0.04$) obezitásban. DM2-ben az emelkedett P-selectin pozitivitással járó fokozott thrombocyta aktivációs állapottal a miR-223 ($r = -0.311$; $p = 0.040$), miR-26b ($r = -0.349$; $p = 0.020$) és miR-24 ($r = -0.304$; $p = 0.045$) szignifikáns, negatív korrelációt mutatott. A magas plazma vWFAg koncentrációt jelentősen befolyásolhatja a keringő miR-24 ($r = -0.331$; $p = 0.018$) és miR-424 ($r = -0.262$; $p = 0.06$) DM2-ben. A diabeteses betegek mikropartikulái a kontrollokhöz képest magasabb miR-26b ($p = 0.039$) és miR-223 ($p = 0.053$) szintje magyarázatot adhat a csökkent vérlemezke miRNS expresszióra. Végül, ezen betegekben a mérsékelten emelkedett VCAM-1 koncentrációk és a keringő miR-126 közötti szoros kapcsolatot nem tudtuk igazolni ($r = -0.177$; $p = 0.215$).

Összefoglalás: Különösen az előrehaladott metabolikus betegségekre jellemző kóros thrombocyta és endothelsejt aktivációs folyamatok kialakulását és fenntartását a miRNS-ek expressziójának változása nagy mértékben befolyásolhatja, bizonyos fehérjék kifejeződésén keresztül. Ugyanakkor további magyarázatot igényel a pre-diabeteses obezeknél tapasztalt emelkedett thrombocyta miRNS expressziók kialakulása.